

שָׁנָתָנוּ לְעֶגְלָה. שְׁכַל הַזֶּהָב שֶׁהִיא עִמָּהֶם וְנִמְצָא עִמָּהֶם, נִתְּנוּ לְתִרְוֹמַת הַמִּשְׁכָּן. הִהְיָה עוֹלָה בְּדַעְתָּךְ, שֶׁכִּשְׁעָשׂוּ אֶת הָעֶגְלָה נִמְצָא עִמָּהֶם זָהָב, וְהֵם פָּרְקוּ אֲזִינֵיהֶם לְטַל אוֹתוֹ זָהָב, שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּתְּפְּרוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּאֲזִינֵיהֶם! וְעַל זֶה הַקָּדִים זָהָב הַתְּרוּמָה, לְכַפֵּר עַל

הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה. (ומשום כך)

וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה, מִצַּד הַמַּלְכוּת עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה, שֶׁהָרִי כָּל אֲמֹנֹת הַמִּשְׁכָּן הַתְּתַקְּנָה בָּהֶם וְעַל יְדֵיהֶם. בַּצִּלְאֵל עָשָׂה אֶת הָאֲמֹנֹת, וּמֹשֶׁה הִתְקִין אֶת הַכֹּל אַחֵר כִּף. מֹשֶׁה וּבַצִּלְאֵל הָיוּ כְּאֶחָד. מֹשֶׁה לְמַעַל - בַּצִּלְאֵל תַּחְתּוּ. סִיּוֹם הַגּוֹף כְּמוֹ הַגּוֹף. בַּצִּלְאֵל וְאַהֲלִיָּהָב, הָרִי פְּרִשׁוּהָ - זֶה יָמִין וְזֶה שְׂמָאל, וְהַכֹּל אַחַד. וּמִשׁוֹם כִּף, וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה וְגו', וְאִתּוֹ אַהֲלִיָּהָב בֶּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטֵּה דָן וְגו'.

כִּי הַזֶּהָב הָעָשׂוּי לְמִלְאכָה בְּכָל מִלְאכַת הַקֹּדֶשׁ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח אֶת הַפְּסוּק בְּאֵלִישַׁע, שֶׁכְּתוּב (מַלְכִים ב) וַיַּעַל מֹשֶׁם בֵּית אֵל וְהוּא עָלָה בְּדֶרֶךְ וְגו'. וְנִעְרִים קְטַנִּים, הָרִי פְּרִשׁוּהָ - מְנוּעָרִים הָיוּ מִכָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה וּמִכָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה. קְטַנִּים - קְטַנֵּי אֲמוּנָה, וְהִתְחַיְּבוּ בְּדִין הָעוֹלָם הַזֶּה וּבְדִין שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. יֵצְאוּ מִן הָעִיר - יֵצְאוּ מִסוּד הָאֲמוּנָה. כְּתוּב כִּאֵן יֵצְאוּ מִן הָעִיר, וְכְתוּב שֵׁם (הוֹשַׁע י"א) וְלֹא אָבֹא בְּעִיר. (מִסוּד הָאֲמוּנָה נִקְרָא עִיר, תַּהֲלִים מִחַ) עִיר ה' צְבָאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ.

וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיֵּרָאֵם. וַיִּפֶן אַחֲרָיו, שֶׁהִסְתַּפֵּל לְאַחֲרָיו אִם יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה וְאִם לֹא. וַיֵּרָאֵם, מֵה זֶה וַיֵּרָאֵם? הִסְתַּפֵּל בָּהֶם שֶׁהָרִי אֵין

דְּהָאֵי דְהָבָא דְמִשְׁכְּנָא אֲקָדִים לוֹן, לְהֵהוּא דְהָבָא דִּיִּהְבוּ לְעֶגְלָא, דְּכָל דְהָבָא דִּיהוּהָ עִמָּהוֹן, וְאַשְׁתַּכַּח עִמָּהוֹן, יִהְבוּ לְאַרְמַת מִשְׁכְּנָא. סִלְקָא דַעְתָּךְ, דְּכַד עָבְדוּ יֵת עֶגְלָא אֲשֶׁתַּכַּח עִמָּהוֹן דְהָבָא, וְאִינוּן פְּרִיקוּ אוּדְנִיִּיהוּ לְנִטְלָא הֵהוּא דְהָבָא, דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת ל"ב) וַיִּתְּפְּרוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזֶּהָב אֲשֶׁר בְּאֲזִינֵיהֶם. וְעַל דָּא אֲקָדִים דְהָבָא דְאַרְמוּתָא. לְכַפֵּרָא עַל עוֹבְדָא דָא. (חִסְר) (וּבְגִין כִּף).

וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה, מִסְטָרָא דְמַלְכוּתָא עָשָׂה אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה יי' אֶת מֹשֶׁה. דְהָא כָּל אוּמְנוּתָא דְמִשְׁכְּנָא אֲתַתְּקִנַת בְּהוּ, וְעַל יְדֵיִיהוּ. בַּצִּלְאֵל אִיהוּ עָבִיד אוּמְנוּתָא, וּמֹשֶׁה אִיהוּ אֲתַקִּין כָּלָא לְבַתֵּר. מֹשֶׁה וּבַצִּלְאֵל כְּחָדָא הוּו, מֹשֶׁה לְעִילָא, בַּצִּלְאֵל תַּחְתּוּתִיהָ, סִיּוּמָא דְגוּפָא כְּגוּפָא. בַּצִּלְאֵל וְאַהֲלִיָּאָב, הָא אוּקְמוּהָ, דָּא יְמִינָא, וְדָא שְׂמָאלָא, וְכָלָא חַד. וּבְגִין כִּף, וּבַצִּלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶן חוּר לְמִטֵּה יִהוּדָה וְגו', וְאִתּוֹ אַהֲלִיָּאָב בֶּן אַחִיסָמֶךְ לְמִטֵּה דָן וְגו'.

כִּי הַזֶּהָב הָעָשׂוּי לְמִלְאכָה בְּכָל מִלְאכַת הַקֹּדֶשׁ וְגו'. (שְׁמוֹת ל"ב) רַבִּי יוֹסִי פִתַּח קָרָא בְּאֵלִישַׁע, דְכַתִּיב, (מַלְכִים ב) וַיַּעַל מֹשֶׁם בֵּית אֵל וְהוּא עוֹלָה בְּדֶרֶךְ וְגוּמַר. וְנִעְרִים קְטַנִּים. הָא אוּקְמוּהָ, מְנוּעָרִים הוּו מִכָּל מְלֵי אוּרִיִּיתָא וּמִכָּל פְּקוּדֵי אוּרִיִּיתָא. קְטַנִּים (ד' ר"כ"ד ע"ב) זְעִירֵי מְהִימְנוּתָא, וְאַתְחַיְּבוּ בְּחִיּוּבָא דְהָאֵי עֲלֵמָא, וּבְחִיּוּבָא דְעֵלְמָא דְאַתִּי. יֵצְאוּ מִן הָעִיר, נִפְקוּ מִרְזָא דְמְהִימְנוּתָא. כְּתִיב הֵכָא יֵצְאוּ מִן הָעִיר, וְכְתִיב הָתֵם (הוֹשַׁע י"א) וְלֹא אָבֹא בְּעִיר. (ס"א מְרָא

דְּמְהִימְנוּתָא אֲקָרִי עִיר (תַּהֲלִים מִחַ) עִיר יי' צְבָאוֹת עִיר אֱלֹהִינוּ).

וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיֵּרָאֵם, וַיִּפֶן אַחֲרָיו, דְאַסְתַּפֵּל לְאַחֲרָא, אִי יִהְדְרוּן בְּתִיּוּבְתָא, וְאִם